

4. ATEX (PATLAYICI ORTAMLARDA GÜVENLİK) SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ 07 – 08 ARALIK 2017 – ZONGULDAK

ATEX (Patlayıcı Ortamlarda Güvenlik) Sempozyumu etkinliğinin dördüncüsü Bülent Ecevit Üniversitesi (BEÜ), Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), Zonguldak Belediyesi, Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası, TMMOB`ye bağlı, Çevre, Jeoloji, Kimya, Maden ve Makina Mühendisleri Odalarının desteği ile TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Kocaeli Şubesi tarafından 07-08 Aralık 2017 tarihlerinde Bülent Ecevit Üniversitesi Sezai Karakoç Kültür Merkezi`nde düzenlenmiştir.

Sempozyum, patlayıcı ortamlara sahip sektörlerde çalışanları, bu ortamlar için malzeme ve hizmet üretenleri, araştırma-geliştirmede, denetim sürecinde yer alanlar ile mevzuat yapımcılarını ve kullanıcıları bir araya getirerek tarafların deneyimlerini, bilgi birikimlerini, yeni düzenlemeleri, araştırmaları, ürünleri, sorunları ve çözümleri paylaşımlarını ve böylece patlayıcı ortamlarda güvenli çalışmayı hedeflemiştir.

Sempozyuma çeşitli kamu kurumu, özel sektörden, sendikalardan, TMMOB'ye bağlı odalardan ve çeşitli üniversitelerden toplam 600 kişiye yakın katılım gerçekleşmiştir. Ayrıca, Tüpraş, Airmeex ve Önder Akademi kuruluşlarının ana sponsorluğunda toplamda 15 sektör firması da sempozyumumuzun gerçekleştirilmesine katkı sunmuştur. Katkı veren 8 kuruluşun katılımı ile Sezai Karakoç Kültür Merkezi Fuayesinde küçük bir sergi açılmış ve sempozyum süresince ürünlerini ve/veya hizmetlerini katılımcılara tanıtmaya olanağı bulmuşlardır.

Sempozyum süresince, önemli sektör paydaşlarının katılımcı olduğu **4 farklı oturumda 18 bildiri** sunumu ile üretim, mevzuat, yönetim ve patlamadan korunma konularında bilgi paylaşımı sağlanmıştır. Ayrıca, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu, TTK (Türkiye Taşkömürü Kurumu), Enerji Petrol Enstitüsü, Protaş ve EMO taraflarının bulunduğu panelde "**ATEX Direktifleri Kapsamında Denetim**" başlığında değerlendirmeler yapılmıştır.

Polonya Devlet Madencilik Kurumu'ndan (WUG) *Roman Sasaidek* tarafından, "**Safety in the Polish Coal Mines**" (Polonya Kömür Madenlerinde Güvenlik) ve İngiltere Certification Management Limited firmasından *Andrew Holmes* tarafından "**ATEX, IECEx and Personnel Certification**" (ATEX, IECEx ve Personel Belgelendirme) başlıklı 2 adet davetli konuşmacı bildirisi sunulmuştur.

Sempozyum hedefiyle de uyumlu olarak, yüksek risk taşıyan tesislerin güvenli işletilebilmesi, endüstriyel kazaların önlenmesi, olası kazaların insanlara ve çevreye zararlarının en aza indirilmesi, risk yönetimi ile tüm önlemlerin belirlenmesi gibi konularda bilgi paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Patlayıcı ortamlara yönelik ürün tasarımında, işletmesinde, proseslerde, ortam gazlarının izlenmesinde, havalandırmada ve bölge (zone) tespitindeki teknik gereklilikler, mevzuat ve standartlar bazında değerlendirmeler yapılmıştır.

Patlayıcı ortamlarda mücadelede risklerden korunma ilkelerine ve sıralamasına dikkat edilmemesi, olası tüm tutuşma kaynaklarının göz önünde bulundurulmaması, mümkün olduğu halde patlama etkisini azaltacak tedbirlerin alınmaması sanayimiz ve bu tesislerde çalışan işçilerimiz için tehdit oluşturmaktadır. Bu tehditlerin ortadan

kaldırılması için bölge sınıflandırma ile ilgili mevzuat hiyerarşisine (yönetmelik, işe özgü zorunlu standartlar) uyulmalı ve denetimler daha dikkatli yapılmalıdır.

Tedarik edilen Ex ekipmanın işletmedeki zone sınıflandırmasına göre kontrolünün yapılması, işletmedeki ilgili birimin periyodik zamanlarda Ex ekipman ya da Ex uyumlu iş makinasının Atex özelliklerinin devam edip etmediğinin kontrolü yapılmalıdır.

Denetimler kamu görevlileri eliyle veya bir protokol çerçevesinde meslek odaları tarafından yapılmalıdır. Denetimin özel sektöre devrine, özelleştirmelere, taşeronlaştırmalara derhal son verilmelidir.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği denetiminden birinci derecede sorumlu olan, başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere, tüm ilgili kurumlar yaşanan iş kazalarının önlenmesi için görevlerini tam olarak yerine getirmelidir.

Saha denetimlerinde karşılıklı bilgi birikiminin artırılması, doğru yatırımların yapılmasının sağlanması, ilgili personellerin eğitimlerinin hızlıca yapılması ve teşvik sisteminin oluşturulması yönünde çalışmalar olmalıdır.

Tesis ve teçhizat denetimleri ve uygulamaları konusunda, TMMOB ve ilgili meslek odalarının çözüm ve önerileri, ilgili bakanlıklarla birlikte yapılacak çalışmalarda değerlendirilmelidir.

ATEX teçhizat üretiminde henüz ülkemizin farklı ihtiyaçlar için yeterli çeşitlilikte ürün imal edememesi yüzünden ülke kaynaklarının gereksiz yere sarfına yol açması nedenleriyle, Maden İşyerlerinde İSG Yönetmeliği ATEX öncesi mevzuata uygun parçaların kullanımına izin verecek şekilde düzenlenmelidir.

ATEX teçhizat üretimi konusunda yerli sanayinin en az eşdeğer uluslararası benzerleri kalitesinde üretim, sertifikalandırma ve dış pazarlara açılım yapabilmesinin hedeflenmesi gerekmektedir.

Sanayide elektrik enerjisinin yanı sıra, LPG, LNG ve doğalgaz kullanımında da artışlar görülmektedir. Bu kadar çok enerji kaynağı iç içe kullanılırken, birçok çeşitliliği ve riskleri olan patlayıcı ortamlarda daha dikkatli olunması ve gelişmelerin daha dinamik bir şekilde takip edilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yaşanan kazalarla ilgili istatistiklerin ve kaza raporlarının, diğer kurumların da yararlanmasına olanak tanınacak şekilde bağımsız bir kuruluş tarafından düzenli olarak yayınlanması gerekmektedir. Her kazanın meydana geliş nedeni, oluşturduğu etkiler ve sonuçları bilimsel çalışmalarla desteklenerek, bir daha aynı ya da benzer bir kazanın oluşmasını engelleyecek önlemlerin alınması sağlanmalıdır.

ATEX kapsamındaki tesis ve bu tesislere hizmet üreten firmalardaki personeller için,

- Tehlikeli saha sınıflandırması
- Exproof tesisat projelendirme
- Tesisat kurulumu
- Tesisat uygunluk değerlendirmesi
- Exproof tesisat bakımı
- Exproof tesisat onarımı

Konularında yetki belgesi veren bir eğitim sisteminin ilgili bakanlık ve TMMOB ye bağı meslek odaları ile birlikte organize edilmesi gerekmektedir.

2011'den itibaren her iki yılda bir düzenlenen, ulusal ve uluslararası patlayıcı ortamlarla ilgili sektörlerde tanınan bir etkinlik olan ATEX Sempozyumu'nun dördüncüsü de, ulusal ve uluslararası paylaşımlarla bilgi birikimi yaratan, patlayıcı ortamlardaki ve ilgili sektörlerdeki birbirlere ile iletişimi güçlendiren etkiler yaratmıştır. Sempozyum bundan sonra, çok tehlikeli ortamlarda üretim yapan sektörlerde çalışanların yaşam kaybı ve yaralanmaları ile tesislerin zarar görmesinin önüne geçilmesi, ulusal ve uluslararası deneyimlerin paylaşılması ve güvenli çalışmayı sürdürülebilir kılma yolunda önemli kazanımlar sağlamaya devam edecektir.

4. ATEX Sempozyumu Düzenleme Kurulu